

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INŠPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

Valstybės biudžetinė įstaiga. Juridinių asmenų registras. Kodas 188659752, Vasario 16-osios g. 15, LT-01514 Vilnius.
Tel. (8 5) 268 78 00. Faks.: (8 5) 212 56 04 El. paštas: vmi@vmi.lt, http://www.vmi.lt, AB SEB Vilniaus bankas
Naujamiesčio filialas, sąskaita LT64 7044 0600 0032 5933

1. Dėl PSD įmokų iš Lietuvos išvykusiems gyventojams

Privalomuoju sveikatos draudimu draustis ir mokėti PSD įmokas privalo Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, **nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje**. Tai reiškia, kad prievolė mokėti PSD įmokas ir teisė būti apdraustam siejama su faktine nuolatine gyvenamąja vieta Lietuvos Respublikoje.

Visų pirma Valstybinei mokesčių inspekcijai, kaip mokesčių administratoriui, vertinti informaciją apie tuos asmenis, kurie Lietuvos Respublikoje faktiškai nuolat negyvena ir neturi pareigos mokėti PSD įmokų, padeda Gyventojų registro duomenys, kadangi išvykimo iš Lietuvos Respublikos deklaravimas yra vienas iš esminių kriterijų, leidžiančių nustatyti, kad asmuo nebėra nuolat gyvenantis Lietuvos Respublikoje. Jei asmuo tam tikrais 2009 metų mėnesiais Lietuvoje nuolat gyveno, tačiau 2009 metais teisės aktų nustatyta tvarka deklaravo gyvenamosios vietos pakeitimą, jam PSD įmokas, jeigu tokią pareigą nustato Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymas (gyventojas nėra draudžiamas privalomuoju sveikatos draudimu jokioje asmenų kategorijoje), savarankiškai reikia mokėti už 2009 metų mėnesius iki išvykimo.

Tiems gyventojams, kurie iš Lietuvos išvyko anksčiau, tačiau išvykimo nedeklaravo, siūlome:

1) Valstybinei mokesčių inspekcijai elektroniniu ar kitu būdu pateikti laikotarpio, kada asmuo išvyko, atitinkamą Metinės pajamų deklaracijos formą, jei asmuo išvyko 2009 metais – GPM308 formą, jei 2007-2008 metais – GPM305 formą, jei 2006 metais – GPM302 formą, jei 2005 metais – FR0462* formą ir joje nurodyti išvykimo iš Lietuvos datą. Ši data gali būti einamieji metai arba penkeri praėję metai. Jeigu gyventojas išvyko anksčiau nei prieš penkerius metus, jam reiktų pateikti FR0462* formą ir joje nurodyti išvykimo iš Lietuvos datą 2005-01-01. Tokiu būdu gyventojams sudaroma galimybė deklaruoti savo išvykimą „atgaline data“, atitinkamai mokesčių tikslais bus laikoma, kad toks asmuo nuo deklaruotos išvykimo datos nėra nuolat gyvenantis Lietuvoje ir neturi prievolės mokėti PSD įmokų; arba

2) įvykdyti prievolę, numatytą Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatyme ir deklaruoti gyvenamosios vietos pakeitimus Gyventojų registre (šiuos gyvenamosios vietos deklaravimo veiksmus atliekant seniūnijoje, savivaldybėje, konsulinėje įstaigoje tiesiogiai ar elektroniniu būdu). Šis deklaravimas galios tik nuo deklaravimo datos į ateitį.

Tiems gyventojams, kurie nedeklaruos išvykimo nei vienu iš aukščiau nurodytų būdu, tačiau yra ar buvo išvykę, **pavyzdžiui 2009 metais laikinai dirbo užsienyje**, PSD įmokų mokėti nereikia, jeigu jie atitinkamai 2009 metų mėnesiais buvo apdrausti socialiniu (įskaitant sveikatos) draudimu Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse (Islandijoje, Norvegijoje, Lichtenšteine) ar Šveicarijoje, ir turi **ar gali turėti** atitinkamos formos dokumentą (E

formos pažymą arba kompetentingos užsienio institucijos išduotą laisvos formos pažymą) įrodanti, kad jie buvo apdrausti socialiniu (ir sveikatos) draudimu užsienyje. Šiems gyventojams rekomenduojame pateikti 2009 metų mokesčio laikotarpio Metinę pajamų deklaraciją (formą GPM308) ir joje atitinkamai pažymėti, kad tam tikrais mėnesiais gyventojas buvo apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu užsienio valstybėje.

Atitinkamos formos dokumento (E formos pažymos arba kompetentingos užsienio institucijos išduotos laisvos formos pažymos), net ir teikiant pajamų deklaraciją už 2009 metų mokesčio laikotarpį, mokesčių administratoriui savo iniciatyva pateikti neprivaloma. Mokesčių administratorius preziumuoja, kad deklaracijoje pateikti duomenys, gyventojas užpildyti, atsižvelgiant į Europos Sąjungos, Europos ekonominės erdvės valstybėse narėse ar Šveicarijoje 2009 metais jo turėtą draustumą, yra teisingi. Jeigu mokesčių administratoriui kils abejonų dėl gyventojas PSD įmokų apskaičiavimo teisingumo, gyventojas bus pranešta asmeniškai ir jis gali būti paprašytas pateikti (atsiųsti) minėtą dokumentą mokesčių administratoriui.

2. Dėl PSD įmokų užsienio valstybėse studijuojantiems studentams

Šios grupės asmenys yra pasirinkę įvairias studijų formas (dieninė, vakarinė, neakivaizdinė ir pan.) ir studijuoja, Europos Sąjungos arba trečiųjų valstybių aukštosiose mokyklose.

Remiantis Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 7 punktu, **Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų studentai**, taip pat Lietuvos Respublikos piliečiai ir kitų valstybių piliečiai bei asmenys be pilietybės, nuolat gyvenantys Lietuvos Respublikoje, **studijuojantys Europos Sąjungos valstybių narių aukštosiose mokyklose** yra apdrausti valstybės lėšomis. Duomenis apie Europos Sąjungos valstybėse narėse studijuojančius asmenis Draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu registro pagalba kaupia Valstybinė ligonių kasa prie Sveikatos apsaugos ministerijos, todėl gyventojams rekomenduojame telefonu ar kitu būdu pasitikslinti, ar teritorinė ligonių kasa (nustatoma pagal asmens gyvenamąją vietą) turi tikslius duomenis apie konkretų studijuojantį gyventoją.

Ne Europos Sąjungos valstybių narių aukštųjų mokyklose studijuojantiems asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka nėra deklaravę gyvenamosios vietos pakeitimą Gyventojų registre, siūlome:

1) Valstybinei mokesčių inspekcijai elektroniniu ar kitu būdu pateikti laikotarpio, kada asmuo išvyko, atitinkamą Metinės pajamų deklaracijos formą, jei asmuo išvyko 2009 metais – GPM308 formą, jei 2007-2008 metais – GPM305 formą, jei 2006 metais – GPM302 formą, jei 2005 metais – FR0462* formą ir joje nurodyti išvykimo iš Lietuvos datą. Ši data gali būti einamieji metai arba penkeri praėję metai. Tokiu būdu gyventojams sudaroma galimybė deklaruoti savo išvykimą „atgaline data“, atitinkamai mokesčių tikslais bus laikoma, kad toks asmuo nuo deklaruotos išvykimo datos nėra nuolat gyvenantis Lietuvoje ir neturi prievolės mokėti PSD įmokų; arba

2) deklaruoti gyvenamosios vietos pakeitimus Gyventojų registre (šiuos veiksmus atliekant seniūnijoje, savivaldybėje, konsulinėje įstaigoje tiesiogiai ir elektroniniu būdu). Šis deklaravimas galios tik nuo deklaravimo datos į ateitį.

Primename, kad bendrąją informaciją ir konsultacijas visais mokesčių klausimais teikia VMI prie FM Mokesčių informacijos skyrius telefonu 1882. Taip pat mokesčių apskaičiavimui ir sumokėjimui reikalingą informaciją, mokesčių paaiškinimus ir komentarus, populiariausius klausimus ir atsakymus į juos galite rasti Mokesčių informacijos skyriaus konsultacinės medžiagos duomenų bazėje adresu: <http://mic.vmi.lt>.